

ВІДКРИТА УКРАЇНСЬКА ПОШУКОВА СИСТЕМА Й БАЗА ДАНИХ НАУКОВИХ ЦИТУВАНЬ

Франчук Н. П.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ, Україна
Інститут цифровізації освіти НАПН України, м. Київ, Україна

Анотація. Наукометричний аналіз потребує розробки певних критеріїв та показників для оцінювання результативності педагогічних досліджень. Об'єктом дослідження є наукометричні бази цитування та співпраця між науковими видавництвами, дослідниками та іншими зацікавленими сторонами з метою сприяння необмеженій доступності даних про цитування в науковій літературі. Предметом дослідження є пошукова система і база даних наукових цитувань Open Ukrainian Citation Index. В роботі описано відкриту українську пошукову систему наукометричних цитувань. Відкритий український показник цитування містить метадані усіх видань через використання сервісу Cited-by від Crossref. Також в системі враховуються цитування між публікаціями. В інтерфейсі системи є фільтри, використання яких дозволяє проводити пошук документів лише серед видань, що представлені в п'яти базах (Scopus, Web of Science, Nature Index journals, Directory of Open Access Journals, Flemish Academic Bibliographic Database for the Social Sciences and Humanities), а це, в свою чергу, спрощує пошук та аналіз наукових документів.

Ключові слова: пошукова система, відкритий український індекс цитувань, OUCI, реферативні та цитатні бази даних, спеціальні пошукові системи, онлайн-інструменти для відстеження наукових цитат.

OPEN UKRAINIAN SEARCHING SYSTEM AND A DATABASE OF SCIENTIFIC CITATIONS

Franchuk N.

National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv, Ukraine
Institute for Digitalisation of Education of the National Academy of Educational Sciences
of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. Scientometric analysis requires the development of certain criteria and indicators to assess the effectiveness of pedagogical research. The object of research is scientometrics citation databases and cooperation between scientific publishers, researchers, and other stakeholders to promote unrestricted availability of citation data in the scientific literature. The subject of research is the search engine and the database of scientific citations of the Open Ukrainian Citation Index. The paper describes an open Ukrainian search engine of scientometrics citations. The open Ukrainian citation index contains metadata of all publications, using the Cited-by service from Crossref. Also, the system considers citations between publications. The system interface has filters, the use of which allows you to search for documents only among the publications presented in five databases (Scopus, Web of Science, Nature Index journals, Directory of Open Access Journals, Flemish Academic Bibliographic Database for Social Sciences and Humanities), which in turn simplifies the search and analysis of scientific documents.

Keywords: searching system, Open Ukrainian Citation Index, OUCI, abstract and citation databases, special search engines, online tools for tracking scientific citations.

Вступ. Фахівці Державної науково-технічної бібліотеки України на чолі з Сергієм Назаровцем за дорученням Колегії Міністерства освіти і науки України розробили систему: «Відкритий український показник цитування» (Open Ukrainian Citation Index – OUCI) [2]. Перша в Україні наукометрична база почала свою роботу в 2002 році. Саме це стало свідченням того, що українці зробили перші кроки, спрямовані на інтеграцію та вихід нашої наукової спільноти на світовий рівень [4]. OUCI – це не лише система для пошуку, а й база даних наукових цитувань, які надходять від усіх видань, що використовують сервіси Cited-by від Crossref [5] та Initiative for Open Citations [6].

Постановка задачі. Для успішної комунікації та змоги соціалізуватися кожен науковець повинен використовувати цифрові технології для створення персональних профілів, в яких розміщувати свої напрацювання. Для вітчизняних досліджень є обов'язковість публікацій у виданнях, що індексуються, крім Google Scholar, ще й в міжнародних базах даних Web of Science або Scopus. Це робиться для того, щоб усі бачили важливість їх робіт [4]. Крім створення таких профілів, існують ще й пошукові системи й бази даних наукових цитувань. Дане дослідження присвячене одній із діючих на сьогодні вітчизняних пошукових систем і базі даних наукових цитувань Open Ukrainian Citation Index.

Мета роботи – ознайомити науковців з відкритою українською системою цитувань Open Ukrainian Citation Index та сприяти залученню видань до національної реферативної база даних, яка відповідає вимогам сучасних дослідників.

Основна частина. Використання системи OUCI допоможе з пошуком потрібних наукових публікацій, бо головною метою створення цієї системи було сприяння доступності даних про цитування, які є відкритими, розподіленими та структурованими. Розробники хотіли привернути увагу україномовних редакцій до проблеми повноти та якості метаданих статей, щоб покращити подання українських наукових видань у спеціалізованих пошукових системах та розширити читацьку аудиторію наших вітчизняних видань [1]. Для полегшення роботи з цією системою розробники пропонують практичний посібник, в якому описують переваги використання сервісу Cited-by від Crossref та підтримки Initiative for Open Citations [3].

Користувачі мають доступ до системи через вебсайт (рисунок 1), на якому можна обрати критерії та вказати умови пошуку. Внизу сторінки вказано кількість публікацій, що автоматично оновлюється за розділами: з усього світу, з різних наукових дисциплін, у вітчизняних виданнях.

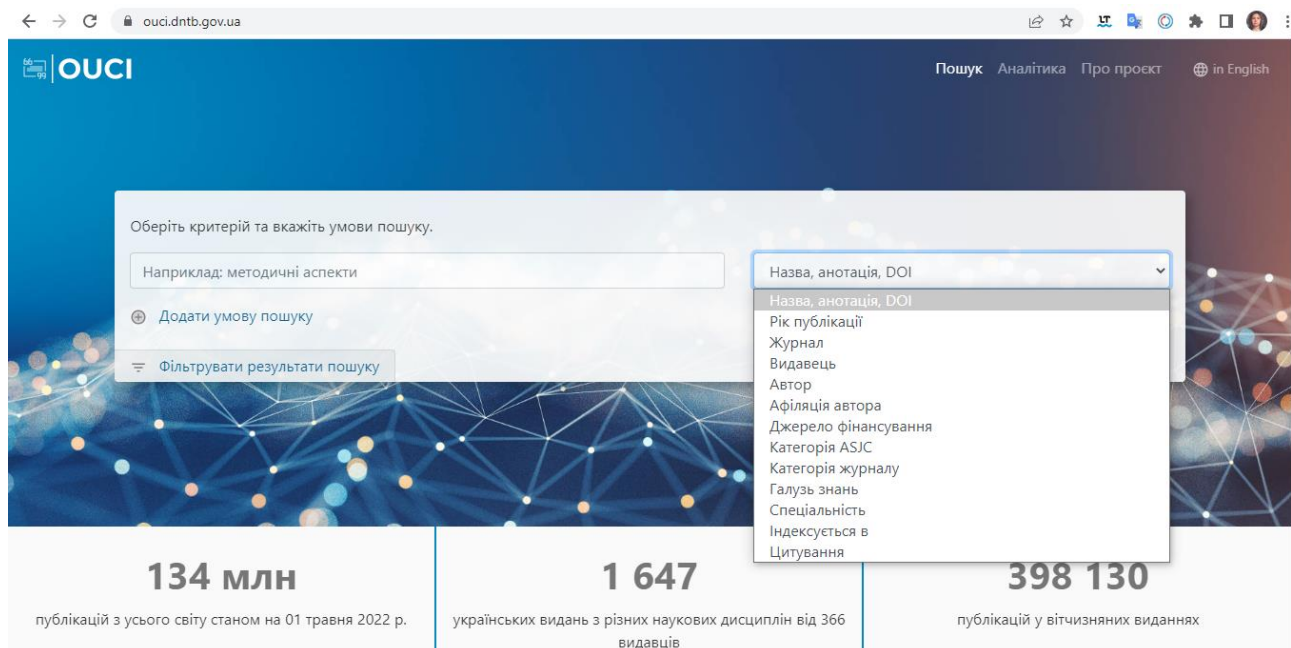

Рисунок 1 – Головна сторінка Open Ukrainian Citation Index

Крім цього, наведена аналітика, починаючи з 1991 року, за більшістю галузей знань. Графічно подаються: кількість публікацій за роками та кількість цитувань за роками. Також містяться вичерпні дані про проект, а саме: принцип роботи OUCI; як представити журнал в OUCI; метрики OUCI; приклади використання OUCI; відповіді на поширені запитання; контакти.

Висновки. Пошукова система працюватиме краще, якщо всі статті будуть мати DOI. Є багато прикладів некоректного використання метрик не тільки в Україні, а й у світі, разом з тим, проблема не в самих інструментах чи базах даних, а в користувачах, які не до кінця розуміють та неточно інтерпретують наукометричні показники. Практична значущість роботи полягає в розкритті характеристик та популяризації національної пошукової системи й бази даних наукових цитувань OUCI. Бо дослідження наших науковців часто зосереджені на національній тематиці, а, отже, мало цікавлять укладачів комерційних багатодисциплінарних баз, які зорієнтовані на міжнародну спільноту.

Список використаних джерел

1. Open Ukrainian Citation Index (OUCI) – ДНТБ України. URL: <https://dntb.gov.ua/uncategorized/open-ukrainian-citation-index-ouci> (дата звернення: 27.04.2022).
2. OUCI. URL: <https://ouci.dntb.gov.ua/> (дата звернення: 27.04.2022).
3. Назаровець С., Борисова Т. Відкритий доступ до наукових цитувань: практ. посіб. Київ: ДНТБ України, 2019. 34 с. URL: <https://zenodo.org/record/2648786> (дата звернення: 05.05.2022).
4. Франчук Н. П. Цифрові технології для оцінювання результативності педагогічних досліджень. *Звітна науково-практична конференція Інституту цифровізації освіти НАПН України: зб. матеріалів*, (м. Київ, 10 лют. 2020 р.). С. 66–69.
5. Сервіс Cited-by от Crossref | Open Science in Ukraine. URL: <https://openscience.in.ua/cited-by-crossref.html> (дата звернення: 10.05.2022).
6. I4OC: Initiative for Open Citations. URL: <https://i4oc.org/> (дата звернення: 16.05.2022).